

**ආශ්‍රව දුරලීමට
යෝනිසෝ මනසිකාරයෙන්
සෝනාපත්ති අංග වැඩිම**

ලන්ඩන් දේශනා - අංක 01

පූජණීය පිටිගල ගුණරතන ස්වාමීන් වහන්සේ

ධර්ම දානය පිණිසයි

“ සියලු දුකෙන් එතෙර වන්නට ඇත්තේ එකම පිහිටය. ඒ එකම පිහිට සද්ධර්මය මය. තථාගත සද්ධර්මයෙන් තොරව මේ දුකෙන් එතෙර වීමට වෙනත් මගක්, පිළිවෙතක් නැත්තේමය ”

තථාගත ශ්‍රී සද්ධර්මය සුරැකීමටත්, ධර්ම දානය උදෙසාත් ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කෙරෙන මෙම දුර්ලභ කරුණු සහිත පූජණීය පිටිගල ගුණරතන ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද ධර්ම දේශනාවන් ඔබ සියලු දෙනාගේම දෙලොව යහපත පිණිසම වේවා. ධර්ම දානය උදෙසා පමණක් මෙම දේශනා අවශ්‍ය නම් මුද්‍රණය කර නොමිලයේ බෙදා දිය හැකි වුවත් මෙහි අන්තර්ගත කිසිදු ධර්ම කාරණාවක්, කිසිදු ආකාරයකින්වත් සංශෝධනය කිරීමේ හෝ වෙනස්කම් වලට යොමු කිරීමේ අවසරයක් නොමැත. මෙම දේශනයන්හි මූලික පිටපත් ලබා ගැනීමට හෝ ධර්ම දානය පිණිස මෙම දහම් පොත් අත් අය වෙතද ලබා දීමට කැමති පින්වතුන් වේ නම් සහ අනෙකුත් සියලු විමසීම් සඳහා පහත සඳහන් තොරතුරු සමග සම්බන්ධ වන්න.

මානෙල් පෙරේරා මහත්මිය

ගරු ලේකම්

සිරි සද්ධර්මාලෝක කලාණ මිත්‍ර සංසඳය

නො: 83/3 බුත්ගමුව පාර

කලපඵවාට, රාජගිරිය

දුරකථන : 077 4228736 මෙම දේශණය ශ්‍රවණය පිණිස :

Youtube :-

Ven Pitigala Gunarathana Thero | 2015-12-12 ආශ්‍රව
දුරලීමට යෝනිසෝ මනසිකාරයෙන් සෝතාපත්ති අංග වැඩීම

නමෝ තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස

පූජණීය මහා සංඝ රත්නයෙන් අවසරයි. ධර්ම ශ්‍රවණාභිලාශී සසර කතරින් එතෙර වනු කැමති ගුණබර කාරුණික පින්වතුනි. අදත් මේ විවේකී දවසේ මේ පුණ්‍ය ස්ථානයට මේ හැම කෙනෙක්ම එකතු වුණේ උදරතර අරමුණු රාශියක් විත්ත සන්තාන තුළ ගොනු කරගෙන. අපි හැම කෙනෙක්ම භයානක, බිහිසුණු සසර ගමනක යෙදෙන පිරිසක්.

නිරන්තරවම නුවණැති හැම දෙනාගෙම අපේක්ෂාව අනේ කවදා නම් මේ ලෙයින්, කඳුලෙන්, දුකෙන්, සුසුමෙන් පිරුණු මේ සසර ගමන නිමාකරලා ඒ සොඳුරු වූ පරම ශාන්ත වූ අමාමභ නිවනට පත්වෙමි දෝ කියන මේ අදහස, මේ ප්‍රාර්ථනාව.

ඉතින් අදත් මේ බොහෝ දෙනා නිවනම අරමුණු කරගෙන නිවන් පිණිස මංපෙනක් සොයා දෑන ගන්නෙමිසි කියන උදාරතර අදහසත්, මේ ලබාගත්ත මනුෂ්‍ය ජීවිතය තව තවත් අර්ථවත් කරමින් දෙලොව ශාන්තිය සලසන උතුම් පින්කමක්, උතුම් කුසලයක් ජීවිතයට අත්පත් කරගන්නෙමිසි කියන අදහසත්,

සුස්සුසං ලභතෙ පඤ්ඤං

ඇසීම, ශ්‍රවණය ප්‍රඥාව ලබන, ප්‍රඥාව උපදින මගක් හැටියටයි බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනාව.

ඒ අනුව අපි නොඇසූ දෙයක් අසන්නෙමි, ඇසූ දෙය තහවුරු කරගෙන අලුතින් යමක් දැනුමට, නුවණට එකතු කරගන්නෙමි කියන අදහසත් මූලිකව තබාගෙන, ඒ අවස්ථාව සලසා දුන් මෙම පිංකමෙහි සැදහැබර දායකත්වය දරන එම පින්වතුන් සියලු දෙනාටම අපි කරගන්න සෑම කුසල ශක්තියකින්ම, පුඤ්ඤ බලයෙන්, තුනුරුවන්ගේ අනුභාවයෙන්, පින් අනුමෝදන් වන බුද්ධ බෝධිසත්වයන් වහන්සේ ඇතුලු දෙවියන්ගේ රැකවරනයෙන් අප සියලු දෙනාගේ ජීවිතවලට බලපාන දෘශ්‍යමාන, අදෘශ්‍යමාන යම්තාක් අපල උවදුරු කරදර බාධක, යම්තාක් කාය චිත්ත පීඩාවන් වේ නම් ඒ සියල්ලක් දුරුව යේවා. අතුරු ආන්තරාවන් මග හැරේවා, නිදුක් නිරෝගී බව, චිර ජීවනය සියලු යහපත ශාන්තියද සැලසේවා.

ධාරණ ශක්තිය, මතක ශක්තිය, ස්මරණ ශක්තිය ලබමින් මතු අනාගත අභිවාද්ධිය උදෙසා සිත් නෙත් මෙහෙයවන්නට අවශ්‍ය ශක්තිය, භාග්‍යය, වාසනාවද උදපත් වේවා කියන මේ උතුම් ප්‍රාර්ථනාවන් අපේ චිත්ත සන්තාන තුළ ඇතිකරගෙන අප හැමදෙනා නමින් නැසී මිය පරලොව ගිය ඥාති වර්ගයා මෙන්ම සියලු ගිලන් හික්ෂු පරපුරටද ඉක්මන් නිරෝගී සුව අත්පත් වේවා කියන ප්‍රාර්ථනාවන් එක්තැන් කරගෙනයි මේ උතුම් පිංකම අද මේ වෙලාවේ දී සිද්ධ වෙන්නේ.

ඒ සියලු සත් ප්‍රාර්ථනාවන් එලෙසින්ම ඉෂ්ට සිද්ධ වේවා කියන සත් ප්‍රාර්ථනාවන් සහිතවම අපද මේ වෙලාවේදී මේ උතුම් ධර්ම දේශනාව පවත්වන්නට අදහස් කරනවා. සුදානම් වෙනවා.

පිංචතුනි, අපි ලබා ගත්ත මිනිස් ජීවිතය හරිම වටිනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේම දේශනා කළේ...

දුල්ලභෝ මනුස්සත්ත පටිලාභෝ දුල්ලහඤ්ච මනුස්සත්තං

අප ලැබූ මෙම මිනිස් ආත්ම භාවයේ අගය, වටිනාකම මගේ ශාන්තිනයක තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ නැවත නැවතත් අවධාරණය කොට දේශනා කළා. ඇයි පිංචතුනි බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ තරම් අපේ ජීවිතය වටිනවා කියලා දේශනා කළේ?

සංසාරේ කල්ප ගණනකින්වත් ලබන්න බැරි අවස්ථාවක් අපි හැමෝම උදාකරගෙන තියෙන නිසයි මේ ජීවිතය වටින්නේ. දුෂ්ඨක්ෂණ වලින් වෙන් වෙච්ච, දුෂ්ඨක්ෂණයන් ගෙන් මිදිච්ච අවස්ථාවක්, අපි ලබාගත්ත මේ මිනිස් ජීවිතය.

මේ සංසාරේ කල්ප ගණනකට පස්සේ බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලොව පහළ වෙන්නේ. අනේ ඒ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොව පහළ වෙනකොට අපි සතර අරුපි බඹ තලයේ ඉපදිලා හිටියොත් බුදුභාමුදුරුවෝ දෑක ගන්න ඇස් නැහැ. බුදු භාමුදුරුවන්ගෙන් බණ පදයක් අහගන්න කනක් නැහැ. ඒ අරුපි බඹ තලයේ උපන් වාරවල ලොව්තුරා බුදුවරු ලොව පහළ වෙලා පිරිනිවී ගියා. අපට උන්වහන්සේගේ සෙවණ ලබන්න නොහැකි වී ගියා.

තවත් කල්ප ගණනක් ඇවෑමෙන් ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලෝකයේ පහළ වුණා. ඒ වෙනකොට අපි ඉපදිලා හිටියේ අසඤ්ඤ තලයේ.

කයක් තිබුණා. සිතක්, සිතුවිලි නැහැ. බුදු ගුණ හිතන්න, බුදු බණ හිතන්න සිතක්, සිතුවිලි නැහැ. අනේ ඒ වෙලාවෙන් ඒ බුදු භාමුදුරුවෝ ලොව ඒකාලෝක කරලා පිරිනිවී ගියා. එවරත් අපට ඒ බුදුහිමි දැක්ම අහිමි වෙලා ගියා.

ආයෙන් කල්ප ගණනකට පස්සේ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලෝකයේ පහළ වුනා. ඒ බුදුභාමුදුරුවෝ ලෝකයේ පහළ වෙනකොට අපි සතර අපායේ තැනක ඉපදිලා. අනේ ඒ බුදුභාමුදුරුවන්ව දැකගන්න, ඒ බුදුභාමුදුරුවන් ගෙනුත් බණ පදයක් අහගන්න අපට නොලැබී ගියා. උන්වහන්සේද පිරිනිවනට ගියා.

නැවතත් කල්ප ගණනක් ඇවෑමෙන් ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලොව පහළ වුණා. ඒත් ඒ වෙනකොට අපි ඉපදිලා හිටියේ ප්‍රත්‍යන්ත දේශවල, පිටසක්වලවල් වල. ඒ වෙලාවේදීත් බුදුභාමුදුරුවන්ගෙන් පිහිට පිළිසරණ අපට ලබන්න බැරිව ගියා.

තවත් කල්ප ගණනක් ගෙවිලා නැවත වතාවක් බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලොව පහළ වුණා. ඒ බුදුභාමුදුරුවෝ ලෝකේ පහළ වෙන කාලයේ අපිත් මනුෂ්‍ය ලෝකෙම ඉපදිලා. හැබැයි අපි ඉපදිලා හිටියේ මන්දබුද්ධිකව. බුදුරජාණන් වහන්සේව හඳුන ගන්න තරම්, බුදු ගුණය, බුදු බණ තේරුම් ගන්න තරම් නුවණක් එදා තිබුණේ නැහැ. අන්න ඒ වාරයත් අපිට අහිමි වී ගියා. බුදු හිමි දර්ශණයෙන් ඵලක් ප්‍රයෝජනයක් ගන්න අපට නොලැබී ගියා.

ආපහු කල්ප ගණනක් ගෙවිලා ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලොව පහළ වුණා. ඒ වෙනකොට අපිත් මනුෂ්‍ය ලෝකෙම ඉපදිලා. ඒත් අපි එදා ඉපදිලා තිබුනේ මිසදුටු කුලයක. තුනුරුවන්ගේ අගුණ කිය කියා ප්‍රමාදී වුනා. ඒ බුදුහාමුදුරුවෝ දකගන්න, බණ පදයක් අහගෙන නිවෙන්න, සැනසෙන්න එවරත් අපට නොහැකි වී ගියා.

තවත් කාලයක අපි මිනිස් ලොව උපන්නා. සසර දුකයි කියන අදහසත් තේරුණා. ඒත් ඒ වෙනකොට ලෝකයේ බුදුවරු උපදින අවධියක් නොවෙයි. අබුද්ධෝත්පාද කාලයක් වුණා. අපට නිවෙන්න සැනසෙන්න උවමනාව තිබුණත් පිහිටක් ලබන්න කෙනෙක් හිටියේ නැහැ.

දැන් අපි ඉපදිලා ඉන්නේ සතර ඇරුපී බඹ තලයේ නෙමෙයි. අසඤ්ඤ තලයේද නෙවෙයි. සතර අපායේද නොවෙයි. පිටසක්වලක, ප්‍රත්‍යන්ත දේශයකද නොවෙයි. මිසදුටු කුලයකද නොවෙයි. අබුද්ධෝත්පාද කාලයකද නොවෙයි. මන්දබුද්ධිකව, අංග විකල්පද නොවෙයි. ඒ සියලු දුෂ්ඨක්ෂණයන් ගෙවා අපි සොඳුරු වූ මිනිස් ආත්ම භාවයක් ලබාගෙන තියෙනවා උතුම් බුදු උපතක් ඇති අවදියක.

මේ සංසාරයේ කරන ලද, පුරන ලද මහා පාරමී ගුණ බලයක ප්‍රතිඵලය තමයි මේ ලබාගන්න මිනිස් ආත්මභාවය. මෙන්න මේ නිසයි මේ ජීවිතය හුඟාක් වටින්නේ.

ඒ සසර පුරන ලද ගුණ බලයෙන් මීට වැඩි එහාට යන ප්‍රතිඵලයක් අපි කාටවත්ම ලබන්න පුළුවන් කමක් නැහැ. පාරමී ගුණ බලයෙන්, පුරන ලද කුසල බලයෙන් ලබාදෙන්න පුළුවන් උපරිම ඵලය තමයි දුෂ්ඨක්ෂණ අවදි

වලින් නිදහස් කරලා ඤාණ සම්පත්තිය ඇති අවදියක, සත්පුරුෂ මිනිස් ආත්ම භාවයක් ලබා දීම.

එතැනින් එහාට යම් ප්‍රතිඵලයක් ලබනවා නම් චිරය, සිහිය, නුවණ, උත්සාහය, කැපකිරීම මතමයි ඉතුරු ප්‍රතිඵල අපට උදා කරගන්න පුළුවන්කම තියෙන්නේ. මීට වඩා කෙනෙකුට එහාට යන ඵලයක් බුදු සසුනක් තුළ ලබන්න පුළුවන්.

හැබැයි ඒ හැමෝටම නෙමෙයි. කරන ලද පාරමී ආදී කුසල බලයකින් නෙමෙයි ඒ ප්‍රතිලාභය ලැබෙන්නේ. සංසාරයේ කොතැන හෝ, කවදා හෝ ලොව්තුරු මග පිණිස නිවැරදි සද්ධර්මයක් අසා දැනගෙන, ඒ දැනගත්ත ධර්මය දැකීම පිණිස යම් ප්‍රතිපදාවක යෙදුනා නම්, අන්න එබඳු කෙනෙකුට ලැබෙන ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව මගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට වරක් දේශනා කළා.

උන්වහන්සේ වදාරනවා, යම් කෙනෙකු මේ ශාසනය තුළ නිවැරදි මග පිළිවෙත ආශ්‍රවක්‍ෂය පිණිස, කර්මක්‍ෂය පිණිස මනස කෙසේ මෙහෙයවිය යුත්තේ දැයි, ඒ අවසන දක්වාම හොඳින් අසා දැනගෙන, ඒ දැනගත්ත ධර්මය දැකීම පිණිස යමෙකු සීල, සමාධි, ප්‍රඥා ආදී මේ ගුණ වඩයිද, ඒ ගුණ වඩන කෙනාට මේ ජීවිතයේ ධර්මය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරගෙන ධර්මය දකිමින් නිවන අවබෝධ කර ගැනීමට නොහැකි වූයේ නම්...

මහණෙනි, ඔහු මරණ කාලයේ, මරණ මොහොතේ ධර්මය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන අවස්ථාවක් බවට පත් කර ගන්නවා. අන්න මේ ධර්මය හරියට හැදෑරුවොත් මරණය කියන මොහොත සොඳුරු අවස්ථාවක් වෙනවා.

ධ්‍යාන ලබපු අවස්ථාවක් වගෙයි සිත මෙහෙයවන්න පුරුදු කරගන්න, පුහුණු කරගන්න කෙනෙකුට මගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළා, ඒ ජීවිත කාලය තුළ බැරිවෙච්ච ප්‍රත්‍යක්ෂතාවය මරණ මොහොතේ ඒ දහමේ ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙමින්, දහම දකිමින් මගඵල නිවන් අවබෝධ කරගන්නවා කියලා.

හොඳයි, යම් විදියකින් මරණ මොහොතෙන් ඒ අවස්ථාව අහිමි වී ගියොත්?

අන්න එබඳු අයට ධම්ම කපික දෙව්වරු අතරේ, සමහර වෙලාවට ශුද්ධාවාසය වෙන්න පුළුවන්, ධම්ම කපික දෙව්වරු අතරේ ඉපදිලා එහිදී මගඵල නිවන් අවබෝධ කර ගැනීමේ හේතු වාසනා සැලසෙනවා.

හැබැයි මේ අදහස ටිකක් වැඩියෙන් පැහැදිලි කරන්නට ඕනෑ. වැරදි මතයක් තියෙනවා ලෝකයේ. අලුතෙන් ඇතිවෙච්ච අදහසක් තියෙනවා. අද හොඳට පින් කලහම දිව්‍ය ලෝකයේ උපදින්න පුළුවන්, දිව්‍ය ලෝකේ උපන්නොත් බුදුහාමුදුරුවන්ගෙන් ඊයේ පෙරේදා බණ අහපු අය වගේ, බුදුහාමුදුරුවෝ ගැන හොඳට මතක තියෙන දවසකට දෙකකට එහාදී උන්වහන්සේව මුණ ගැසුනේ දිව්‍ය ලෝකේ ආයුෂ අනුව.

එබඳු දෙව්වරුන්ගෙන් බණ අහගෙන, නිවැරදි ධර්මය අහගෙන, එහිදී මගඵල නිවන් අවබෝධ කරගන්න පුළුවන්ය කියන අදහසක් බොහෝ දෙනා තුළ ඇතිකරවමින් ලොව්තුරු මගට මෙහෙයවන සිත් එදිනෙදා සිද්ධ කරගන්න, සිද්ධ කරගන්න ලෞකික පිංකමකට මෙහෙයවන ආකාරයක් දකින්නට, අහන්නට ලැබෙනවා.

පින්වතුනි, එහෙම පිනක් කරලා දෙව්ලොව උපදිනවා කියන එකත් නිශ්චිතව කියන්න පුළුවන් දෙයක් නෙමෙයි. එහෙම පිනක් කරලා දෙව්ලොව උපදින්න පුළුවන්. උපන්නත් බණ අහන්න සිත් යොමුවෙනවා කියන එක වෙන්නෙ නැහැ.

හිතන්න මොහොතක් පින්වතුනි මේ කාම ලෝකයේ, මේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ අපි කාමයට කොච්චර බැඳිලද? අපි ඇළුම් කරන, ප්‍රිය කරන දේවල් කබ, කඳුළු වැගිරෙන, හොටු ගලන කෙල, සෙම, වමනය පෙරෙන, දහදිය වගුවන මළ-මුත්‍රා වැගිරෙන සිරුරු. එබඳු තැනකත් අපි ඇලෙනවා නම්? බැඳෙනවා නම්? එබඳු තැනකින් අපට නිදහස් වෙන්න අමාරු නම්? මේ දිරන කුණුවෙන ලෙඩවෙන, ඤය වෙන, වෙනස් වෙන රූප ආදී අරමුණු වලින් අපේ හිත ගලවගන්න බැරි නම්?

පින්වතුන් අදහස් කරනවද, දෙව්ලොවට ගිහිල්ලා, දෙව්ලොව සැප අතහැරලා, දෙව් සැප අතහැරලා බණ අහන්න යන්න පුළුවන් වෙයි කියලා?

අද මේ ජීවිතය තුළ මේ තියෙන සම්පත් ටික අතහැරලා දවසකට, දෙකකට බණට, භාවනාවට යොමු වෙන්න බැරි අපි දෙව් සැප අතහැරලා බණ අහන්න, තපසට යයි කියලා හිතන්න එපා. එහෙම වෙන්නේ නැහැ.

හැබැයි අර මාර්ගය වැඩුවොත්? මාර්ගය වඩලා ජීවිත කාලය තුළ මරණ මොහොතේ හෝ බැරි උනොත්? අන්න ඒ අය නිෂ්කාමභාවී හැඟීම් පුහුණු කළ අය. කාමයෙන්, ලෝකයෙන් එතෙර වෙන්න උත්සාහවත් වෙච්ච අය.

අන්න එබඳු අයට අර ධම්ම කපීක දෙව්වරු අතරේ ඉපදිලා අර දෙව් සැප ඉදිරියේ උනත් නොඇලී, නොසැලී, නොගැටී ධර්මයට සිත් යොමු කිරීමේ අවස්ථාව උදාවෙන්න පුළුවන්.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාරනවා අන්න එබඳු ප්‍රතිපදාවක යෙදුනු අය ධම්ම කපීක දෙව්වරු අතරේ ඉපදිලා බණ දහම් අසාගෙන, වඩලා, භාවිතා කරලා එහිදී මගඵල නිවන් අවබෝධ කර ගන්නවා.

හොඳයි මහණෙනි... එතැනත් බැරි උනොත්? මේ මාර්ගය වඩපු කෙනා, නිවැරදි මග පිළිවෙත ඇසුරු කළ කෙනා මතු කල පසේ බුදුවරු බවට පත්වෙලා චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධයෙන් සසර දුක් ගම, දුක නිමා කර ගන්නවා.

යම් විදියකින් එබඳු තැනකින්ද නිවෙන්නට සැනසෙන්නට නොහැකි වී නම් නිවැරදි මග පිළිවෙත පිරිසි කෙනා ඒකාන්තයෙන් මතු බුදුවරු ලොව පහළ වෙත කල, සතර පද ගාථාවක් අහලා වහා ධර්මය පසක් කරගෙන නිවන අවබෝධ කරන්නේය යන බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සර්වඥ දේශනාව අපි මේ වෙලාවේදී සිහියට නගන්නට ඕනෑ. මතකයට නැගෙන්නට ඕනෑ.

දැන් බුදුරජාණන් වහන්සේලා දෑකලා, දුටු පමණින් පුංචි ගාථා මාත්‍රයක් ශ්‍රවණය කළ පමණකින් නිවන් දකින්න පුළුවන්. එබඳු නිවනක් අවබෝධ කරගන්න බෑ නිකම්ම පිනක්, කුසලයක් වඩපු කෙනෙකුට. ඒ හැකියාව, ඒ අවස්ථාව උදාවෙනවා නම් උදාවෙන්නේ කවදාහරි, කොතැන හෝ මාර්ග ප්‍රතිපදාවට අනුකූලව පූර්ව ප්‍රතිපදාව හෝ පුරපු කෙනෙකුටමයි.

ඒ නිසා පින්වතුනි අපි හැමෝම දැන් එක්තරා දුරකට වාසනාවන්තයෝ. බුදු හාමුදුරුවෝ දකින්න ඇති, බණන් අහන්න ඇති, හැබැයි ඒ ධර්මය අවබෝධ කරගන්න තරම් අපි කළයාණ උනේ නැහැ. දැන් අපිට තාම අවස්ථාව තියෙනවා ඒ බණ සිහිනුවණින් හොඳින් අහලා, අහගත්ත ධර්මය අනුව හිත වැඩුවොත්, ඒ දහම් මග වැඩුවොත්, අර කියපු ප්‍රතිඵල ටික ලබන්න පුළුවන්.

එක්කෝ මේ ජීවිතයේම චතුරායඝී සත්‍යය අවබෝධ කරගන්න පුළුවන්. නැතිනම් මරණ මංචකයේදී මේ චතුරායඝී සත්‍යය අවබෝධ කර ගැනීමේ අවස්ථාව උදාකරගන්න පුළුවන්. එහෙමත් බැරි උනොත්? ධම්ම කප්පික දෙව්වරු අතරේ ඒ අවස්ථාව උදා කරගන්න පුළුවන්. එහෙමත් බැරි උනොත්? මතු කල පසේ බුදු පදවිය ලබන්න පුළුවන්. එහෙමත් බැරි උනොත්? මතු කල බුදු වන ලොචතුරු බුදුවරු හමුවෙහි සතර පද ගාථාවක් අහලා ධර්මාවබෝධයට පැමිණෙන්නට පුළුවන්.

එතකොට එහෙනම් දැන් අපිට මොකක්ද කරන්න තියෙන්නේ මේ ජීවිතයේ? මේ ලබා ගත්ත ජීවිතය තුළ මේ කියන කොතනකින් හෝ ඒ ප්‍රතිඵලය උදාකර දෙන වැඩ පිළිවෙලක් හඳුනාගත යුතු වෙනවා.

අඩු තරමින් ඒ වැඩ පිළිවෙල හෝ අසා දැන ගත්තොත් එපමණකට ලොකු ලාභයක්. අසා දැන ගත්තත් වටිනවා. වැඩුවේ නැතත් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ මේ ධර්මයේ මාර්ගය දැන ගත්තත් එයා පණ්ඩිතයෙක්, නුවණැත්තෙක් කියලා.

සුභ වාවකො ... අරිය සාවකො ...

කියන නමින් ඒ පිරිස බුදුරජාණන් වහන්සේ නම් කළා.

ඒ නිසා පින්වතුනි ඔබ ලබා ගත්ත මේ මිනිස් ජීවිතය, මේ කොතැනකින් හෝ බලාපොරොත්තු වෙන උතුම් ඵලය නෙලාගන්න නම්? මේ සසර දුක මේ මොහොතේ බැරි නම් කොතැනකදී හෝ ඒකාන්තයෙන් නිවෙන සැනසෙන තැනකට පත්වෙන්න නම්?

අපට සිද්ධ වෙනවා පළමු කොට, ඒ නිර්වාණ ධර්මයේ චතුරායඝී සත්‍යය ධර්මය අවබෝධය පිණිස එන ඒ ආශ්‍රව්‍යය, කර්මය පිණිස එන වැඩ පිළිවෙල කුමක්ද කියලා අසා දැනගන්න. අසා දැනගන්න ඕනෑ. දැන ගත්තේ නැත්නම් දකින්න බෑ.

ජානතො, පස්සතො කියලා පද දෙකක් මේ ශාසනයේ උගන්වනවා. ජානතො කියන්නේ දැන ගන්නවා. පස්සතො කියන්නේ දකිනවා. දකින්න පුළුවන් වෙන්නේ දැන ගත්තොත්. ඒ නිසා අපි මේ ශාසනයේ ඉස්සරලාම තියෙන්නේ පළමු වැඩ පිළිවෙල දැනගැනීම.

කුමක් ගැනද දැන ගන්නේ? කුමක් ගැනද අහගන්නේ? ආශ්‍රව්‍යය කරන හැටි. කර්මය කරන හැටි. එහෙම නැතිනම් චතුරායඝී සත්‍යය පිළිබඳව. දුක්ඛ සත්‍යය යනු කුමක්ද? සමුදය සත්‍යය යනු කුමක්ද? නිරෝධ සත්‍යය යනු කුමක්ද? මාර්ග සත්‍යය යනු කුමක්ද?

මෙන්න මේ ටික අහලා දැන ගන්න ඕනෑ. අහලා දැන ගත්තොත් තමයි අපිට දකින්න යන වැඩ පිළිවෙලක් හමුවෙන්නේ. එහෙනම් අපි මොකක් ගැනද, කොහොමද ඒක අහන්න පටන් ගන්නේ?

ඒ සඳහා මොකක්ද බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට වදාළ ගමන් මග, පිළිවෙත? අපි ටික ටික හරි විවෘත කරගන්න ඕනෑ මෙන්න මේ අදහස.

පින්වතුනි, නිවන් දකින්න නම් නිකං බැහැ. නිවන් පුරට වදින්නට, නිවන් පුරට පිවිසෙන්නට මාර්ගයක් තියෙනවා. මාර්ග ගොඩක් නැහැ. එක මගයි තියෙන්නේ. ඒ මාර්ගය ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය නමින් නම් කරලා තියෙනවා.

ඒ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ප්‍රමුඛ අංගය වනුයේ සම්මා දිට්ඨිය. සම්මා දිට්ඨිය ඇතොත් සෙසු අංග ටික ඒ හා සමග පෙර පසු නැතුව පහළ වෙනවා. හට ගන්නවා. සම්මා දිට්ඨියෙන් තොරව සෙසු අංග පහළ වෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසා මේ ශාසනයේ අපේ අරමුණ ඉලක්කය වෙන්න ඕනෑ, ඒ සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගැනීම.

එතකොට පින්වතුන්ට ගැටළුවක් ඇති වෙන්න පුළුවන්, ඇයි අපි සම්මා දිට්ඨියෙන් නොවෙයිද? අපි මිත්‍යා දෘෂ්ටිකයෝද? කියන ප්‍රශ්නයක් ඇතුලතින් නැගෙන්න පුළුවන්. ඒ ප්‍රශ්නය ඉතාමත්ම සාධාරණයි. ඒක අපි විසඳා ගන්න ඕනෑ. බුදුරජාණන් වහන්සේ,

සම්මාදිට්ඨිංපහං භික්ඛවෙ ද්වයං වදාමි

උන්වහන්සේ සම්මා දිට්ඨිය දෙආකාරයකින් බෙදා දක්වනවා. එකක්, කම්මස්සකථා සම්මා දිට්ඨිය, එනම් ලෞකික සම්මා දිට්ඨිය. දෙක, චතුසව්ව සම්මා දිට්ඨිය. එනම් ලොච්ඡුරා සම්මා දිට්ඨිය. ලෝකෝත්තර සම්මා දිට්ඨිය.

දැන් ඔබ සම්මා දිට්ඨියෙන් යුක්ත වෙන්න පුළුවන්. ලෞකික සම්මා දිට්ඨිය. ඒකෙන් මම අදහස් කරන්නේ නැහැ මෙතැන ලෝකෝත්තර සම්මා දිට්ඨියෙන් යුක්ත අය නැහැ කියලා. මම දන්නේ නැහැ ඉන්නවද කියලා. ඉන්න පුළුවන්. මා විශ්වාස කරනවා කොහොමටත් හැම කෙනෙක්ම, බොහෝ දෙනෙක් ලෝකෝත්තර සම්මා දිට්ඨියෙන් යුක්ත නොවුනත්, ලෞකික සම්මා දිට්ඨියෙන් යුක්තයි කියලා.

එතකොට ලෞකික සම්මා දිට්ඨිය යැයි කියලා කිව්වේ කර්මඵලය පිළිබඳව නුවණ. අපිට කර්මඵලය පිළිබඳව නුවණක් තියෙනවා.

අපි දන්නවා මේ මේ ක්‍රියාකාරකම්, යහපත් ක්‍රියාකාරකම්, කුසල ක්‍රියාකාරකම්, පුඤ්ඤ ක්‍රියාකාරකම් කියලා අපි හඳුනාගන්න කාය, වාග්, මනෝ ක්‍රියාකාරකම් තියෙනවා. ඒ වගේම අපි හඳුනාගන්න අකුසලය, පාපය කියලා හඳුනාගන්න කාය, වාග්, මනෝ ක්‍රියාකාරකම් නුත් තියෙනවා.

ඒ කියන්නේ අපි හඳුනනවා කුසලය, අකුසලය. ඒ වගේම අපි දන්නවා, අපි විශ්වාස කරනවා කුසලයට ලැබෙන ප්‍රතිවිපාකය කෙබඳුද කියලා - සුගතිය. අකුසලයට ලැබෙන ප්‍රතිවිපාකය කොතැනද - අපාය කියලත් දන්නවා. සුගතිය තුළ වුනත් අකුසලයට ලැබෙන විපාකය බොහෝම දුක්ඛ දායකයි කියලා, අමිහිරියි කියලත් අපි දන්නවා. ඒ නිසා අපි මේ ගැන දන්න නිසා අපි පුළුවන් තරම් අකුසල ධර්මයන්ගෙන් වෙන් වෙව්, කුසල පුඤ්ඤ ධර්මයන්ට සිත යොමු කරනවා.

අපි හැකි හැමවිටකම කුසල සහගත කාය කර්මයෙන්, වාග් කර්මයෙන්, මනෝ කර්මයෙන් යුක්ත වෙන්න මෙබඳු පින්කම් වල යෙදෙනවා. එතකොට අපි මෙබඳු පින්කම්වල යෙදෙන්නේ ඇයි? මීට හොඳ විපාකයක්, යහපත් විපාකයක් උදාවන්නේය කියන විශ්වාසය, නුවණ ඇතිව.

මේක තමයි කම්මස්සකථා ඥානය - සම්මා දිට්ඨිය. ලොකික සම්මා දිට්ඨිය. මේ සම්මා දිට්ඨියෙන් කරන වැඩපිළිවෙල තුළ කර්මක්ෂය කරන්න බැහැ. ආශ්‍රවක්ෂය කරන්න බැහැ. මේ සම්මා දිට්ඨිය තුළ කර්ම රැස් කරන්න පුළුවන්. අකුසල කර්ම පැත්ත අතහරිමින්, කුසල කර්ම පැත්ත රැස්කරන්න පුළුවන්. ඒක මේ ශාසනික ප්‍රතිපදාවේ එක අවස්ථාවක්.

සබ්බපාපස්ස අකරණං කුසලස්ස උපසම්පදා

ඊට වැඩි දෙයක් කරන්න බැහැ. හැබැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ එතැනින් පිළිවෙත නතර කළේ නැහැ.

සවිත්ත පරියොදපනං

තව දුරටත් ඕදපන - සිත පිරිසිදු කරන්න ඕනෑ. ඒ කියන්නේ අපි කුසලය කියලා කතා කරන තැනත් අපිරිසිදු දේ තැවරිලා තියෙනවා. පුඤ්ඤාභිසම්ඛාර, අපුඤ්ඤාභිසම්ඛාර, ආනෙඤ්ජාභිසම්ඛාර කියලා අපි කතා කරන ත්‍රිවිධ කර්ම සංඛාරයෝම අවිජ්ජා පච්චයා. අවිද්‍යාව කියන ලොකු වරද මතයි පදනම් වෙලා තියෙන්නේ. ලොකු වරදක් මතයි එය පදනම් වෙලා තියෙන්නේ.

ඒ නිසා අපට සිද්ධ වෙනවා මීට වඩා එහා වැඩපිළිවෙලකට යන්න. අන්න ඒ වැඩපිළිවෙල තමයි කර්මක්ෂය කරන, ආශ්‍රවක්ෂය කරන ප්‍රතිපදාව. ඒකට තමයි ලෝකෝත්තර... ලෝකයෙන් එතෙර කරවන සම්මා දිට්ඨියක් ඕනෑ කරන්නේ. අර සම්මා දිට්ඨියෙන් ලෝකයෙන් එතෙර කරවන්න බැහැ.

ලෝකයේ ඉහලට යන්න පුළුවන්. සතර අපාය ඉක්මවා මනුෂ්‍ය, දිව්‍ය, රූපී, අරූපී බ්‍රහ්ම ලෝක දක්වා ඉහලට යන්න පුළුවන්. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා කියන බ්‍රහ්මලය ඉක්මවා යන්න බැහැ. ඒ නිසා ලොකිකයි. ලෝකය තුළ. යහ දැක්මක් ඒක. ඊළඟට අපිට ඕනෑ ලෝකෙන් එතෙර වෙන්න.

සවිත්ත පරියොදපනං

තව දුරටත් ඒ හිතේ තියෙන කෙලෙස් ගතින්, කිලිටි ගතින්, අනුෂ්‍ය ධර්මන් ගෙවාගෙන කර්මක්ෂය, ආශ්‍රවක්ෂය කරන පිළිවෙතකට යන්න. අන්න ඒ සඳහා සම්මා දිට්ඨියක් ඕනෑ. ඒකට කියනවා චතුසච්ච සම්මා දිට්ඨි කියලා.

කතමංවාචුසො සම්මාදිට්ඨි : දුක්ඛෙ ඤාණං, දුක්ඛසමුදයෙ ඤාණං, දුක්ඛ නිරෝධෙයෙ ඤාණං, දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදාය ඤාණං ඉදං වුච්චති සම්මාදිට්ඨි

කියලා පින්වතුන් අහලා තියෙනවා. කියවලා තියෙනවා. අන්න ඒ සම්මා දිට්ඨියේ අවශ්‍යතාවය තියෙනවා. දැන් ඔබට, මට අවශ්‍ය වෙන්නේ අන්න ඒ කියන නූපන් සම්මා දිට්ඨිය උපදවාගෙන, ඒ ලෝකෝත්තර මාර්ගය විවෘත කරගන්න එක.

ඒ ලෝකෝත්තර මාර්ගය විවෘත කරගන්න තැනට අපි කියනවා සෝතාපන්නයි කියලා. සෝතයට පැමිණුණා. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට පැමිණුණා. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයටම කියන තවත් නමක් සෝත.

බුදුරජාණන් වහන්සේ සැරියුත් හාමුදුරුවන්ගෙන් වරක් විමසනවා... සාරිපුත්තයනි ; සෝත, සෝත කියලා කියනවා. මේ සෝත කියලා කියන්නේ කුමකටද? ස්වාමීනී, අංග අටකින් යුක්ත මේ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයටයි සෝත කියලා කියන්නේ.

සාදු, සාදු, සාදු, සාරිපුත්තයනි, එය එසේමයි. එතකොට ඔන්න ඔය සෝතයට පැමිණෙන්න, ඔය ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට පැමිණෙන්න සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගන්න ඕනෑ. ලෞකික සම්මා දිට්ඨිය ඉක්මවා ඒ ලෝකෝත්තර සම්මා දිට්ඨියට පිවිසෙන්න වෙනවා. අන්න ඒ සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගැනීම සඳහායි අපේ කාලය මෙහෙයවන්න ඕනෑ. සිත් මෙහෙයවන්න ඕනෑ. නුවණ මෙහෙයවන්න ඕනෑ.

කොහොමද ඒ සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගන්නේ? මෙන්න මේ ප්‍රශ්ණ වලට උත්තර හොයන්න ඕනෑ.

අපි දෙව්ලොව යන, බ්‍රහ්ම ලොව යන කුසල පුණ්‍ය ධර්ම සසරේ ඕනෑ ඕනෑ තරම් කළා. බුදුවරු ලොව පහළ නොවුනත් ඒ කුසල ධර්ම, ඒ පුණ්‍ය ධර්ම ලෝකේ හැමදාම කරන්න පුළුවන්. හැබැයි මේ ටික මේ කාලයේ හැර වෙන කාලෙක කරන්න බැහැ. අපි ගෞතම බුදු සපුණක් ඇති කාලෙක නිවන් දකින්න බලාගෙන ආවා නම්, දැන් මේ ප්‍රශ්ණයට උත්තර හොයන්න.

ඒ සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගන්නේ කොහොමද? මොකක්ද උපදින ක්‍රමය? මොකක්ද ඒ සඳහා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ පිළිවෙත?

ඒකෙදි බොහොම පහසුවෙන් අපට අපේ ගිහි, පැවිදි උතුමන් වහන්සේලා පහසුවෙන් වැරදි උත්තරයක් සපයනවා. නිවන් දකින්න නම්, සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගන්න නම්, හොඳින් භාවනා කරන්න ඕනෑ කියන වැරදි උත්තරයක් දෙනවා. භාවනා කරන්න ඕනෑ කියලා කියනවා. මොන භාවනාවද කියලා ඇහුවහම ඒකට භාවනාවට කමටහනුත් දෙයි.

හැබැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගැනීම සඳහා භාවනා කරන්න කියලා කිව්වේ නැහැ. ඒක එපා කියනවා නෙමෙයි. උන්වහන්සේ අපිට මේ නූපන් සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගැනීම සඳහා පිළිවෙත් මාර්ගයක්, ක්‍රමයක් පිළිවෙලින් දේශණා කළා.

ඒ නූපන් සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගැනීම සඳහා ආසන්නතම වැඩ පිළිවෙල හැටියට මගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ, ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව නම් වූ... සෝතාපන්න අංගය.

එතකොට සෝතාපන්න කියන අංගයේ, සෝතාපන්න අංග කියන නමකින් ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව පනවන්නේ යම් අර්ථයක්, හේතුවක් ඇතිව. මොකද සමහර කෙනෙක් හිතනවා කොහොම හරි කමක් නැහැ දාන, සීල, භාවනා ආදී පුණ්‍ය කර්ම වල යෙදීම ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාවයි.

ඒ ආදී වශයෙන් කුසල් ධර්මයන්, පුණ්‍ය ධර්මයන් වඩනකොට ඒ ලෝකෝත්තර මග හමුවෙන්නේය, නිවන හමුවෙන්නේය කියන වරදවා ගත්ත විශ්වාසයක් තියෙනවා.

ඒ නිසා අපි කොහොම හරි කරන ක්‍රියාවක්, කොහොම හරි දාන, සීල, භාවනා ආදී වශයෙන් කරන පුණ්‍ය ක්‍රියාව, ඇත්ත ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වෙන්න පුළුවන්. හැබැයි ඒක සෝතාපන්න අංගයක් නම් වෙන්නේ නැහැ. සෝතාපන්න අංගයක් වෙන්න නම් ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව, සම්මා දිට්ඨිය උපදින විදිහේ වැඩ පිළිවෙලක වෙන්න ඕනෑ යෙදෙන්නෙ.

උදාහරණයක් ගත්තොත්... අඹ ගෙඩියක් කඩා ගන්න ඕනෑ කෙනා මෙතැන උඩ පැන්නොත් අඹ කඩන්න පුළුවන් වෙයිද කවදාවත්? බෑ. උඩ පනින්න පුළුවන්. අඹ කඩන්න බැහැ. අඹ ගෙඩියක් කඩාගන්න නම් අඹ ගහක් යටකට ගිහිල්ලා අඹ ගෙඩිය ඉලක්ක කරගෙන, ඒ දිහා බලාගෙනම උඩ පනින්න වෙනවා. ඒ උඩ පැනීම හරි. අඹ ගෙඩියක් දෑක දෑක, ඒක දිහා බලාගෙන ඒක කඩා ගැනීම සඳහායි උඩ පනින්නේ. මෙතැනත් උඩ පනින්න පුළුවන්. අඹ කඩන්න බැහැ.

එතකොට ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාවක් වෙන්න පුළුවන් කොහේ හරි ඉඳගෙන මොකක් හරි කරන එක. හැබැයි ඒක සෝතාපන්න අංගයක් නෙමෙයි. සෝතාපන්න අංගයක් වෙන්න නම් ලෝකෝත්තර සම්මා දිට්ඨිය ඉලක්ක කරගෙන එය උපදින විදිහේ වැඩ පිළිවෙලක් වෙන්න ඕනෑ. හොඳයි ඒ ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව කොහොමද? මොකක්ද?

අන්න ඔය කියන ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ලෝකයේ කෙනෙකුට හම්බ වෙන්නේ නැහැ, කිසිවෙකුට හමුවෙන්නේ නැහැ, ඊට මෙහායින් තියෙන කාරණාව සම්පූර්ණ කරගන්නේ නැතිව. මොකක්ද ඊට මෙහායින් තියෙන සෝතාපන්න අංගය? යෝනිසෝ මනසිකාරය.

යෝනිසෝ මනසිකාරය, අයෝනිසෝ මනසිකාරය කියන මේ දෙපැත්ත දන්නේ නැති කෙනෙකුට සෝතාපන්න අංගයක් වන ආකාරයෙන් ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාවෙහි යෙදෙන්න බැහැ.

එතකොට ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාවට එන්න නම්, එයා දැනගෙන ඉන්න ඕනෑ, නූපත් සම්මා දිට්ඨිය උපදින විදියට කොහොමද මේ මනස මෙහෙයවන්නේ?

ඒ සම්මා දිට්ඨිය උපදින්න නොදී ආවරණය කරලා තියෙන ආශ්‍රව ධර්ම ගෙවෙන විදියට, නූපත් ආශ්‍රව නූපදින විදියට, උපත් ආශ්‍රව ගෙවෙන විදියට තවදුරටත් ඊට ආවරණ පිණිස පවතින නීවරණ ධර්මයන් ඉවත්ව යන විදියට, මේ මනස මෙහෙයවන්නේ කොහොමද කියලා දන්නේ නැත්නම්? මනස මෙහෙයවන්නේ කොහොමද කියලා දන්නේ නැතිව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාවක් හමුවෙන්නේ නැහැ නිවන් පිණිස.

අර සසර සැප පිණිස, සසර ගමන පිණිස, ප්‍රතිපදාවක් ගන්න පුළුවන්, ඒ හැටි ලොකු අවබෝධයක් ඕනෑ නැහැ. ආ සියලු සත්වයෝ සුවපත් වේවා, සුවපත් වේවා, කියලා හිතන්නකෝ. යෝනිසෝ මනසිකාරයක්. නැවත නැවත ඒක හිත හිත මෙනෙහි කර කර හිටියොත් ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාවක්. හැබැයි ඒකෙන් නිවන් දකින්න බැහැනේ. හම්බ වෙන්නේ නැහැ.

එහෙනම් යෝනියෝ මනසිකාරය කියන්නේ මොන වගේ අරුතක් ඇති ධර්ම කරණාවක්ද කියන අදහස හොඳින් විනිශ්චය වෙන්න ඕනෑ. ඒකෙ කෙලවර කොතැනද, අවම තැන කොතැනද? අපට දෙපලකින් බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වනවා.

නූපන් අකුසලය නූපදින ආකාරයෙන්...

අනුප්පන්නානං අකුසලානං ධම්මානං න උප්පාදාය
වන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති චිත්තං
පග්ගන්හාති පදහති

ඊළඟට

උප්පන්නානං පාපකානා අකුසලානං ධම්මානං
පහානාය

නූපන් අකුසල් නූපදින විදියටත්, උපන්නොත් ඒ අකුසලය ගෙවෙන විදියටත්...

ඔබට මනස මෙහෙයවන්න පුළුවන් නම්, එතකොට අහවල් අහවල් කමටහන කියන නම නැහැ. දැන් ඔබේ සිතේ උපන්නේ මොන අකුසලයද? අකුසලය හඳුනාගෙන ඒ අකුසලය ගෙවා දමන්නත්, වහා ගෙවා දමන්නත් ආපහු ඒ අකුසලය උපදින්නේ නැති වෙන විදියේ ක්‍රමයකුත් ඔබ ලඟ තියෙනවා නම්? ඔන්න යෝනියෝ මනසිකාරය කියන එකේ එක්තරා අවස්ථාවක් ඔබ සතියි. ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාවට යනවා. හැබැයි එයද සම්පූර්ණ නැහැ.

අනුප්පන්නානං ආසවානං න උප්පාදාය
උප්පන්නානං ආසවානං පහානාය

නූපන් ආශ්‍රව නූපදවන්න, උපන් ආශ්‍රව ගෙවා දමන්න කියනකොට ඔය අදහස ඊට වඩා ටිකක් ගැඹුරුයි. එතැන දැනගන්න ඕනෑ. අන්න මේ තරමට මෙන්න මෙහෙමයි මේ සඳහා මනස මෙහෙයවන්නේ කියන දැනුම නුවණ තියෙන්න ඕනෑ. මේ විදියට මෙනෙහි නොකළොත් ඒ අයෝනිසෝ මනසිකාරය, ඒ කියන්නේ නූපන් ආශ්‍රව අකුසල් වැටෙනවා. උපදිනවා. උපන් ආශ්‍රව අකුසල් වැඩි දියුණු වෙනවා.

දැන් එයා මෙන්න මේ දෙපැත්ත හඳුනා ගන්න ඕනෑ. ඒ දෙපැත්ත හඳුනා ගත්ත කෙනාට දැන් තියෙනවා ප්‍රතිපදාව. අයෝනිසෝ මනසිකාරය අත්හරිමින් යෝනිසෝ මනසිකාරයෙහි නැවත නැවත පිහිටනවා. නූපන් ආශ්‍රව අකුසල් නූපදින සේ, උපන් ආශ්‍රව අකුසල් ගෙවෙන සේ, මෙන්න මෙසේ මෙනෙහි කරන කෙනාට කල් නොයව්‍යාම ලෝකෝත්තර සම්මා දිට්ඨිය උපදින්නම ඕනෑ.

එහෙම කෙනාට තමයි අර බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කළේ ජීවිත කාලයේදී සත්‍යය අවබෝධ කරගන්න, ඒ සම්මා දිට්ඨියට පැමිණෙන්නට බැරි උනා නම්, මරණ මොහොතේ එනවයි කියලා. එහෙම නැතිනම්, ධම්මකපික දෙව්වරු අතරේ. එහෙම නැතිනම් පසේ බුදුවරු වෙලා. එහෙමත් මතු බුදුවරු හමුවෙහි ඒ අවස්ථාව උදාකරගන්නවා කිව්වේ මෙන්න මෙතෙක්ට ආපු කෙනාට.

එතකොට ඒ යෝනිසෝ මනසිකාරය, අයෝනිසෝ මනසිකාරය නම් කිමැයි කියා අපි දැනුවත් වෙන්නේ කොහොමද? කොහොමද අපි ඒක තේරුම් ගන්නේ?

සැරියුත් හාමුදුරුවෝ මහා ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත වුණා. අස්සඪී හාමුදුරුවෝ කියලා දුන්නේ නැත්නම් බැහැ. ආනන්ද හාමුදුරුවෝ මොන තරම් නුවණැති උනත් මන්තානිපුත්ත පුණ්ණ හාමුදුරුවෝ කියලා දුන්නේ නැත්නම් බැහැ. එන්නේ නැහැ. අභගෙනමයි එන්න වෙන්නේ.

ඒ නිසා මෙන්න මේ දැනුම අපට ලැබෙන දේට තමයි සද්ධර්මය කියලා කියන්නේ. අපි සද්ධර්මය කියලා කියන්නේ මොනවා හරි අභගෙන ඉන්න දේට. මොනවා හරි ශ්‍රැතවත් භාවයට, බොහෝ දේවල් දන්න බවට සද්ධර්මය කියලා. බණ ඇහැව්වද, නැහැව්වද කියන තීරණය වෙන්නේ, මම යෝනිසෝ මනසිකාරය, අයෝනිසෝ මනසිකාරය කියන දෙපැත්ත දන්නවද, නැද්ද කියන කාරණාව මත.

ඔන්න ඔබ ඔබෙන් විමසලා බලන්න, යෝනිසෝ මනසිකාරය, අයෝනිසෝ මනසිකාරය කියන දෙපැත්ත ගැන මොකක්ද මගේ දැනුම?

ඔන්න ඔය ප්‍රමාණය තමයි ඔබට ධර්මය ලැබිලා තියෙන්නේ. මොකද? සද්ධර්මය තමයි, සද්ධර්ම ශ්‍රවණය තමයි ඔන්න ඔය දැනුම ලබලා දෙන්නේ. එතකොට අපි බණ අහනවා කියලා කියන්නේ මොනවා හරි දේවල් වලට කන් යොමාගෙන ඉන්න එක නෙමෙයි අමාරුවෙන් වාචිවෙලා.

මේ අහන දේ තුළ තමන්ට උත්තරයක් එන්න ඕනෑ. අභගෙන ඉන්නකොට තමන්ට තේරෙන්න ඕනෑ. එහෙනම් මේ මනස මෙහෙයවන්න ඕනෑ මේ විදියට නේද?

මේ විදියට මෙනෙහි කළොත් මේ සසර, මේ විදියට මෙනෙහි කළොත් සසර ගෙවෙනවා නේද? මෙන්න මේ දෙපැත්ත පිළිබඳව නුවණක්, දැනුමක් තමන්ට එන්න ඕනෑ. අන්න එහෙම එනවා නම්, ආවා නම් ඒකට කියනවා සද්ධම්ම කියලා. සද්ධර්ම ශ්‍රවණය කියලා. සෝතාපන්න අංගයක්.

එබඳු සද්ධර්ම ශ්‍රවණයක් ඉබේ ලබන්න බැහැ. ඒකට ඕනෑය කියලා බුදුහාමුදුරුවෝ වදාරනවා පළවෙනි සෝතාපන්න අංගය, කල්‍යාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය, සත්පුරුෂ ආශ්‍රය. එතකොට සත්පුරුෂයා කියලා අපි මෙතැනින් හඳුන්වන්නේ අපිට හොඳ නරක, යහපත අයහපත කියාදෙන ප්‍රමාණයම නෙමෙයි.

සෝතාපන්න අංගයක් හැටියට කල්‍යාණ මිත්‍රයා හඳුන්වනකොට එයා සත්පුරුෂයා, පරම කල්‍යාණ මිත්‍රයා වෙන්නේ, අපිට සද්ධර්මය කියලා දෙන්න ඕනෑ මෙන්න මෙහෙමයි මනස මෙහෙයවන්නේ, මෙන්න මෙහෙමයි මනස මෙහෙයවිය, මනස මෙහෙයවන්න එපා ක්‍රමය. ඕනෑ ක්‍රමය සහ එපා ක්‍රමය. මනස මෙහෙය විය යුතු හා නොවිය යුතු ආකාරය අපට කියලා දෙන්න ඕනෑ.

මොකද ඒ දෙක අපිට කියලා දුන්නොත් අන්න එහිපස්සිකො... එන්න බලන්න. මෙන්න බලන්න. මෙහෙම බැලුවොත්, මෙහෙම මෙනෙහි කළොත්, මෙහෙම දැක්කොත් මොකද වෙන්නේ? තමන්ට තේරෙනවා අයියෝ, මෙහෙම බැලුවොත් ඇත්තෙන්. මේ ආශ්‍රව කෙලෙස් උපදිනවනේ. උපන් ආශ්‍රව කෙලෙස් ධර්මත් වැඩෙනවා නේ. ඒ කියන්නේ මේ සසරෙන් හැදෙන්නේ. ඔන්න තමන් දකිනවා. එහිපස්සිකො - එන්න බලන්න. මෙන්න බලන්න - ඇත්තෙන්.

ඊළඟට පෙන්වනවා බලන්නකෝ මෙන්න මෙහෙම, මේ අරමුණ මේ විදියට බැලුවොත්, මේ විදියට හිතුවොත්, මේ විදියට මෙනෙහි කළොත් මොකද වෙන්නේ?

ඔන්න තමන්ට තේරෙනවා ඇත්ත තමයි, ආශ්‍රව අකුසල් කෙලෙස් නූපදිනවා. උපන්න ඒවත් ගෙවිලා යනවා. අන්න තමන් හොඳටම දන්නවා එහෙනම්, දන් නූපන් ආශ්‍රව අකුසල් කෙලෙස් උපදින්නේ කොහොමද? උපන් ආශ්‍රව අකුසල් කෙලෙස් වැඩෙන්නේ කොහොමද? අන්න දන්න කෙනාට තියෙනවා ප්‍රතිපදාව. ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව.

අර මා කලින්ම කිව්වේ දැනුවත් වෙලා, දැනගෙන යමෙකු ප්‍රතිපදාවෙහි යෙදුනොත් එයා මේ ජීවිත කාලය තුළ දිට්ඨාශ්‍රාවය ගෙවා සම්මා දිට්ඨියට පැමිණෙනවා. සෙසු මගඵල නිවන්සුව පිණිසත් යොමු වෙව්. ජීවිත කාලය තුළ බැරි වුනොත් අඩු තරමින් සෝතාපන්න වත් වෙන්න, මරණ මොහොතේ සත්‍යය අවබෝධ කරයි. මරණ මොහොතෙන් බැරි උනොත් ඒ ප්‍රතිපදාවෙහි යෙදුන කෙනා අන්න මතු ධම්ම කට්ඨක දෙව්වරු අතරේ උපදිව්. එයාට පුළුවන් ධර්මයට හිත නමන්න. අර කාම අරමුණු වලින් දෙව් සැපතින් මිදිලා එහි අනිත්‍යභාවය දකිමින් නොඇලී ධර්මයෙහි සිත් අලවන්න පුළුවන්.

එතැනත් බැරි උනොත් පසේ බුදුවරු වෙව් අනාගතයේදී. එහෙමත් බැරි උනොත් මතු බුදුවරු හමුවෙහි අග්‍රශ්‍රාවක අසුමහා ශ්‍රාවක ආදී උතුම් පදවි ලබමින් සතර පද ගාථාවකින් ධර්මය අවබෝධ කරගන්න වාසනාවන්තයෝ වෙව්.

එතකොට දැන් ඔබට කවදාහරි - අද බැරිනම් කවදාහරි මතු බුදුවරු හමුවෙහි හෝ නිවන් දකින්න නම් ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව කුමක්දැයි හරියට හඳුනාගත යුතු වෙනවා.

ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව හරි විදියට හඳුනාගෙන යෙදෙන්න නම් යෝනියෝ, අයෝනියෝ මනසිකාරය හඳුනාගත යුතු වෙනවා. යෝනියෝ, අයෝනියෝ මනසිකාරය හඳුනාගන්නට නම් නිවැරදිව සද්ධර්මය බේරාගන්න වෙනවා. නිවැරදිව සද්ධර්මය ශ්‍රවනය කරන්න නම් සත්පුරුෂ කලාණ මිත්‍රයෝ සොයාගන්න වෙනවා.

මෙන්න මේ අංග සතර සම්පූර්ණ වුවොත් ඔබටත් පුළුවන් වෙව් මේ ජීවිතයේදී හෝ, අර දේශනා කළ ආකාරයෙන් මරණ මොහොතේ හෝ, දෙවියන් අතරේදී හෝ, පසේ බුදු බවට පත්ව හෝ, මතු බුදුවරු හමුවෙහි ශ්‍රාවක භාවය ලබමින් හෝ නිවන් අවබෝධය ලබන්නට. සසර දුක් ගෙවා ගන්නට.

ඉතින් අද දවසේ මගේ දේශනාව මෙපමණයි. දැන් ඔබට තියෙනවා යන්න පාරක්. සොයන්න මගක් තියෙනවා. ඉතින් මේ ලබාගත්ත ජීවිතය නිකන්ම නැවත ගෙවී යන්නට නොදී, මේ දුර්ලභව ලැබිවිච අවස්ථාවේ මෙන්න මේ ප්‍රශ්ණ විකට උත්තර සොයා ගන්න.

මේ විකට උත්තර හොයා ගත්තොත් ඔබට මේ ජීවිතය තුළ ඒකාන්තයෙන්ම නිවීමේ, සැනසීමේ, භාග්‍යය, කුසලතාවය තියෙනවා සසර පුරාවට ඔබ කුසල පුඤ්ඤ ධර්මයන් පිරු කෙනෙකු නිසා.

ඒ නිසා දැන් උත්සාහය, වීර්ය, සිහිය, නුවණ, ශ්‍රද්ධාව අවදි කර ගන්න. ඒකාන්තයි... නියතයි... සියලු දුකේ නිමාව මෙම ජීවිතය තුළ සිද්ධ කරගන්න පුළුවන්. ඒ සඳහා...

ආරහථ, නික්කමථ, යුඤ්ජථ, බුද්ධසාසනෙ

ඒ උතුම් ලොව්තුරු වදන සිහිපත් කරමින් අපේ අනුශාසනාව මෙතැනින් නිමාවට පත් කරනවා. සැමට...

තෙරුවන් සරණයි